

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De t[er]cio articulo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

penitemus vertitur nobis in iudicium
tota enim vita est tempus penitendi. **S**e
quitur filius eius unicus. **U**bi debemus cre
dere quod christus est unigenitus et verus fi
lius dei. et quod fuit cum patre eternaliter. et
quod est alia persona a patre. et quod est unus na
ture et substantie cum patre. **S**equitur
dominus nostrum. **U**bi sciendum quod libent de
bemus eum habere. per dominum. **P**rimo: quia est no
bilis. **L**u. i. Altissimi filii per spiritum. **M**agnus
dominus et laudabilis nimis. et magnitu
dinis eius non est finis. **S**ecundo. quia
mansuetus: ergo agnus nominatur. **J**ohannis
propheta ubi dicit. **J**oannes baptista **E**cce ag
nus dei. **E**saie. 53. **T**anquam ovium coram
tondente se obmutescit. **T**ertio quia fortis
ad prelegendum et liberandum nos a malo per
deum protectorem vite mee a quo trepidabo.
Quarto: quia nos creavit. per spiritum. **I**pe fecit
nos: et non ipsi nos. **I**nsuper nos redemit
proprio sanguine suo. **A**p. 1. **E**mpertio est pro
cio magno. **Q**uinto. quia largus est ad remu
nerandum servos suos. **A**ug. libro. 22
de civitate dei. **I**pe deus erit finis desi
deriorum nostrorum quod sine fine videbit sine
fastidio amabitur. sine fatigatioe lauda
bitur. **I**tem **A**ug. in eodem libro. **Q**uod deus
preparavit diligentibus se: fide non capit. spe
non attingit. charitate non comprehendit
desideria et vota transgreditur. acquiri potest
mari non potest.

Quod de articulo.
Ubi preceptum est de spiritu sancto natus
ex maria virgine. **H**ic articulum
ponit **J**acobus maior frater **J**o
annis qui fuerunt filii zebedei. **I**n quo ar
ticulo ponit duas distinctas veritates:
Primam de christi precepto: cum dicit. qui
conceptus est de spiritu sancto. **S**ecundam de
eius benedicta natiuitate: cum subdit. natus
est **M**aria virgine. **U**bi sciendum est quod non so
lum necessarium est christiano credere fili
um dei: sed etiam necessarium est credere
eius incarnationem per quam nobis visibi
lis apparuit. **B**aruch. iij. **P**ost hec in
terris visus est: et cum hominibus conversatus est.

Quod de articulo.
Ubi queritur quomodo incarnatio christi facta
sit. **R**espondetur quod postquam angelus **S**abru
el fuit missus ad virginem mariam. ut ha
beret **L**u. i. **E**t maria credidit et consen
sit: tunc spiritus sanctus superuenit in eam. et eam
sanctificavit et fecundavit et formavit in in
stanti de purissimo sanguine virginis ma
rie. **C**eterum alii dicunt de purissimis humo
ribus eius corpus christi. et in eodem instans
ti in quo formatum est corpus creata est et ani
ma ex nihilo. et in eodem instanti coniu
cta est corpori organizato. **E**t illa duo cor
pus et anima simul mox fuerunt deitativum
ta in dei filii persona. **I**tem sciendum est in **H**er
nani de firmaria quod tota trinitas illam in
carnationem operata est. quia opera trinitatis
ad extra sunt indivisa. **N**am ibi fuit po
tertia patris: quod statim corpus formavit
et animam creavit. et illa duo divinitati uni
uit in illo momento cum dixit. **E**cce an
gilla domini. hoc non potuit facere potentia
alicuius creature. quia omnis creatura in sua
operatione requirit tempus sicut firma
mentum requirit diem ut moueatur ab or
iente in occidentem: luna ad complemen
tum sui cursus requirit mensem. sol inte
grum annum. homo in determinato tem
pore formatur in utero matris. **I**n con
ceptione autem christi operata est potentia pa
tris. quia in instanti conceptio completa fu
it. **I**tem operata est ibi sapientia filii. quia
ibi corpus suum optime disposuit et omnia
membra decenter ornavit. per spiritum. **S**pecio
sus forma per filium hominum. **I**tem operata est
gratia spiritus sancti qui conceptionem illam
mundam ab omni peccato reddidit. **Q**uod
non est factus in aliquo puro homine. **L**icet
enim aliqui nati sunt sine peccato et sanctifi
cati in utero matris. **S**icut beata virgo
maria **J**oannes baptista. **h**ieremias. tamen
in peccato originali sunt concepti. et per modum
nem seminalē descenderunt ab **A**dam.
Christus autem non solum natus sed etiam
conceptus fuit sine peccato. **A**ug. **S**olus
redemptoris est esse sine peccato **H**ec
Her. d. str. sup. symboli **I**tem **Q**uod

Tresceptio xpi potius attribuit spū sancto:
Respondeo fm **H**enri. d. firma. q. intē
 tio denoiat opationem: **C**hristus autē
 hac intentione carnē assumpsit vt misē
 ris z afflictis subueneret. **E**t qz bonitas
 z misēdia attribuitur spū sancto: ideo d
 spū sancto conceptus est. hec ille **I**te di
 citur de spū sancto cōceptus. vt p hoc ex
 cludant corpales admixtiones. **U**n cani
 tur. **N**on ex virili semine. sed mystico
 spiramine: **I**te sciendum qz q̄uis tota tri
 nitas operata sit incarnationem: solus
 tamē filius est incarnatus. vt dicit **bea**
Aug: illi. d. fide ad petr. **E**t **br̄s aug**
 ponit tale exēplū **S**i tres puelle tenerēt
 vnā tunicam: z illam vna ex illis induer
 retur: tūc illa indutio fieret a tribz puel
 lis. z vna illarū eaz sola indueretur. z ali
 us doctor ponit tale exemplū. **S**i tres
 scz petr. iohannes. andreas simul agēt
 rubricā do andrea: rubricatio andree fie
 ret ab his tribz simul: attamen solus an
 dreas rubricaretur. **I**te **C**sequit.
Par ex **M**aria p̄gie. **V**irgo maria p̄
 goz cepit. virgo pepit. z post ptuz virgo
 pmanlit. **Q**uerit quare xps nar⁹ sit de
 virgine. **R**espondeo fm **H**en. d. firma
 ria. **T**riplex est status humane nature
 scz p̄ugal. vidualis. virginalis. prim⁹
 bonus. secundus melior. terca⁹ optimus.
Quicq̄ autē cōptimū deo attribuitur.
 ideo cōueniens fuit vt de virgine nasce
 retur. **E**t in hoc etiam ostendit **C**hristus
 excellentiam status virginis. **A**ug⁹
Unus sancte virginitis partus omnū
 sanctarum virginū est decus. **S**ecūdo
 fm alium doctozē. **S**icut p̄ euam virgi
 nem facta est perditio: sic eōuerso p̄ ma
 riam virginem debuit fieri reparatio.
Un canitur **P**aradisi porta per euam
 clausa est. z per **M**ariā virginem
 itez patefacta est. igit. zc. **T**ertio vt v̄i
 eas p̄phetie adimpleret. **E**lale. 7. **E**cce
 virgo concipiet z pariet filiū **S**ciēdum
 etiā qz circa hūc articulū origenes era
 uit qui dixit: qz **C**hris⁹ ad hoc natus est

z ad hoc venit. vt non soluz saluaret ho
 mines: sed etiā demones i finemūdi. **H**
 aut est contradictū **C**hristi. **M**ath. xxv
Ite maledicti in ignē eternū qui para
 tus est diabolo z angelis eius **A**d remo
 uendum hunc errorem patres sancti ad
 diderūt in simbolo qd canit in missa.
Qui p̄t nos hoīes z p̄t n̄ram salutē:
 z non p̄t demones.

De quarto articulo.

Passus sub pontio pylato: cruci
 fixus mortuus et sepultus **I**te
 articulū fm **H**enricū de firma.
 posuit beatus andreas. **Q**ui quidē arti
 culus necessarius est ad salutē **N**ā sicut
 debemus credere incarnationem filij:
 ita necessariū est credere passionē z mor
 tem eius. **Q**z fm **S**regorū. **N**ihil nob
 nasci p̄fuit: nisi redemi. p̄fuisset. **I**n q̄ q/
 dem articulo beatus andreas describit
 quoz creditas p̄itates. **P**rima est d̄ xpi
 passione. put **C**hristus anteq̄ fuit cruci
 fixus passus est. scz flagellatus. illusus.
 cōspurus. alapis cesus. velatus face co
 laphizatus. z spinis coronat⁹. **E**t hoc
 notat cū dicitur. passus sub pontio py
 lato. **S**cda est de **C**hristi crucifixione.
Tercia de **C**hristi morte. **Q**uarta de se
 pultura. **E**t quidem ille veritates sunt
 distincte. **P**robat. qz hora matutinali fie
 it passus vsqz ad t̄ciam. z hora sexta cru
 cifixus. z hora nona mortu⁹. z hora ve
 spertina sepult⁹. **I**te aduertendū cir
 ca passionem **C**hristi. **P**rimo quis patit⁹
Respondeo dei filius summe bon⁹ **S**e
 cundo quid z qualia patit⁹. **R**espōdeo
 patitur in rebus exterioribz spoliatiōem
 quia nudus pependit nec haustu aque
 habuit. **I**n corpore amarissimam affli
 ctionem. **Q**uia a planta pedis vsqz ad
 verticē nō fuit in eo sanitas. **I**n aīa ma
 ximam tristitiam. **U**nde dixit. **T**ristis
 est anima mea vsqz ad mortem. **T**ertio
 a quibz patit⁹. **R**espondeo a p̄ncipibus
 sacerdotum z ministris et popularibus
 z a iudeis z gentilibus: ps. **Q**uare fre
 I 2